

5 OKTOBER 2022

OMGANGSPROTOCOL

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Waarom een omgangsprotocol?	4
3. Omgaan met elkaar op SWBS Pork	4
3.1 <i>Kinderen</i>	4
3.2 <i>Ouders</i>	4
3.3 <i>Leerkrachten</i>	5
3.4 <i>KiVa-afspraken</i>	5
3.5 <i>Groepsafspraken</i>	5
3.6 <i>Regels op het schoolplein</i>	6
3.7 <i>Regels in de school</i>	6
3.8 <i>Afspraken over incidenten</i>	6
3.9 <i>Oudergesprekken</i>	6
4. Pesten. Nee! Werkwijze KiVa	7
4.1 <i>Wat is pesten?</i>	7
4.2 <i>Kenmerken pesten</i>	7
4.3 <i>Pesten t.o.v. plagen</i>	7
4.4 <i>Nieuwe vormen van pesten</i>	7
4.5 <i>Pesten, hoe verder?</i>	7
4.6 <i>Stappenplan pesten</i>	9
5. Stappenplan met betrekking tot onacceptabel gedrag	11

1. Inleiding

Voor u ligt het omgangsprotocol van SWBS Pork. Hierin staat hoe we vinden dat we met elkaar om moeten gaan op onze school.

We willen een school zijn waar kinderen, leerkrachten en ouders zich fijn en veilig voelen. Een dusdanig klimaat bewerkstelligen we door het door het maken van heldere afspraken waar eenieder zich aan dient te houden.

Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en leerkrachten de kinderen gewenste omgangsvormen bij te brengen. We verwachten van alle partijen dan ook een actieve opstelling. Hiervoor hebben wij een stappenplan opgenomen.

Team SWBS Pork

2. Waarom een omgangsprotocol?

Het is van belang dat kinderen, ouders en leerkrachten op een goede manier met elkaar omgaan. Door regels en afspraken te bespreken en zichtbaar te maken kunnen kinderen en leerkrachten, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. Een omgangsprotocol alleen is niet voldoende. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken. Hier komen we verderop in het protocol op terug.

3. Omgaan met elkaar op SWBS Pork

In de omgang met elkaar hanteren we algemene omgangsregels zoals aankloppen, aanspreken, groeten, elkaar laten uitpraten e.d.

Zoals in de inleiding al aangegeven, is het omgangsprotocol er voor iedereen. Dus iedereen doet mee. Wat we van de leerkrachten, de ouders en de kinderen verwachten en welke afspraken we hebben gemaakt staat in dit hoofdstuk.

3.1 Kinderen

Van de kinderen wordt verwacht dat zij:

- KiVa-afspraken en de groepsafspraken kennen en deze naleven;
- Elkaar aanspreken met hun naam;
- Luisteren naar en respect tonen naar volwassenen en medeleerlingen;
- Geen discriminerende opmerkingen plaatsen en/of ruw taalgebruik naar volwassenen en medeleerlingen hanteren;
- Meningsverschillen met leerkrachten, ouders en medeleerlingen op een correcte wijze oplossen zonder uitingen van agressie, zoals schoppen, slaan, schelden, enz.

3.2 Ouders

Van de ouders wordt verwacht dat zij:

- Weet hebben van het omgangsprotocol en zich aan de regels en afspraken houden;
- Leerkrachten in een vroeg stadium op de hoogte stellen van mogelijke problemen;
- Volgens afspraak een gesprek over hun kind aanvragen;
- Respect tonen naar/voor kinderen, leerkrachten en andere ouders;
- Weten waar de grenzen van goed fatsoen en van redelijkheid liggen;
- De kalmte bewaren bij onderlinge conflicten;
- Leerkrachten positief benaderen en zelf ook open staan voor kritiek;
- Zich niet discriminerend uitlaten over leerkrachten, kinderen en andere ouders;
- Na het aanhoren van redelijke argumenten van de leerkrachten voldoende flexibel zijn om indien nodig het eigen handelen aan te passen;
- Pesterijen of andere vormen van ongewenst gedrag melden bij de eigen leerkracht;
- Andere kinderen op het schoolplein niet aanspreken op het gedrag. Ze leggen contact met leerkracht of eventueel, op respectvolle manier en in overleg met de leerkracht, de ouder van het betreffende kind;

- Het goede voorbeeld geven voor de kinderen.

3.3 Leerkrachten

Van de leerkrachten wordt verwacht dat zij:

- Kritisch staan tegenover het eigen functioneren;
- Ouders op de hoogte stellen van voortdurende en herhaalde problemen;
- Volgens afspraak een gesprek over een kind aanvragen;
- Ouders positief en met respect benaderen en open staan voor kritiek;
- Kritiek van ouders niet van een waardeoordeel voorzien;
- Vanuit hun professionaliteit zoeken naar de beste argumenten om hun handelen aan de ouders duidelijk te maken zonder daarbij in de verdediging te gaan;
- Na het aanhoren van redelijke argumenten van de ouders voldoende flexibel zijn om indien nodig het eigen handelen aan te passen;
- Weten waar de grenzen van goed fatsoen en van redelijkheid liggen;
- Op geen enkele wijze discriminatie toepassen of dat tolereren van anderen;
- Zorgvuldig omgaan met achtergrondgegevens van iedere leerling en deze informatie niet zonder toestemming van de ouders doorgeven aan derden.

3.4 KiVa-afspraken

KiVa regels onderbouw:

1. We willen samen een groep zijn, want dat is fijn
2. Boos, verdrietig, blij: houdt rekening met mij
3. We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij
4. We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal
5. We gaan goed met elkaar om
6. We helpen elkaar
7. We komen voor elkaar op

KiVa regels bovenbouw:

1. We doen aardig tegen elkaar en we behandelen anderen met respect
2. Wij maken er samen een fijne groep van
3. We praten met elkaar (in de ik-taal)
4. We willen dat pesten stopt
5. We gaan goed met elkaar om
6. We helpen elkaar
7. We komen voor elkaar op

Deze regels hangen in iedere klas en zichtbaar in de gang van de bovenbouw.

3.5 Groepsafspraken

In alle groepen worden de volgende omgangsregels gehanteerd. In de groep worden eigen gemaakte regels regelmatig met elkaar besproken. Ze zijn in de klas zichtbaar.

3.6 Regels op het schoolplein

Het schoolplein is van iedereen. Onder-, midden- en bovenbouw hebben apart van elkaar pauze. Tijdens de pauzes is er toezicht door een teamlid.

- We fietsen niet op het plein.
- Kinderen mogen nooit zonder toestemming van het plein af.
- Ballen/spelgoed worden na de pauze opgeruimd.
- We spelen niet achter het schuurtje.
- Als er iets gebeurt meld je dit bij de pleinwacht
- Als je iets hebt gedaan wat niet hoort, dan krijg je een time-out, je gaat zitten op de zandbakrand of een vooraf besproken plekje op het plein; bij een tweede keer ga je naar binnen.

3.7 Regels in de school

- Niet meer dan 1 kind naar de wc (per groep).
- Na gebruik van een ruimte laten we deze netjes en opgeruimd achter.
- We wandelen in de gang.
- We praten rustig met elkaar.

3.8 Afspraken over incidenten

Bij incidenten tussen kinderen (denk aan onenigheid, plagen, etc.) proberen de kinderen het eerst zelf op te lossen. Lukt dit niet dan gaat het kind naar de leerkracht of de pleinwacht. De leerkracht en/of pleinwacht probeert het incident samen met de kinderen op te lossen. De leerkracht informeert indien nodig (bijv. bij ongewenste omgangsvormen, ernstige overschrijding van de afspraken) de ouders van de kinderen.

3.9 Oudergesprekken

In sommige gevallen is het noodzakelijk na een incident een oudergesprek te plannen. Buiten de reguliere oudergesprekken om kunnen deze gesprekken aangevraagd worden zowel door ouders als door de leerkrachten. Deze gesprekken vinden in principe in school plaats en worden meteen na schooltijd gepland. Als dit niet lukt dan wordt in overleg naar een alternatief gezocht. Gesprekken vinden in eerste instantie altijd plaats tussen ouders en leerkracht, eventueel met het kind erbij.

De interne begeleider of directie wordt past benaderd als ouders er met de leerkracht niet uit komen.

4. Pesten. Nee! – werkwijze KIVA

Naast eerdergenoemde incidenten kan er sprake zijn van structureel pesten. In dit hoofdstuk gaan we hier dieper op in.

4.1 Wat is pesten?

Onder pesten verstaan wij het volgende: “Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen t.o.v. een of meer klasgenoten, die niet (langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen”.

4.2 Kenmerken pesten:

- Pesten gebeurt opzettelijk.
- Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal).
- Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer).
- Pesten gebeurt systematisch.
- Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt erger als er niet wordt ingegrepen.
- Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

4.3 Pesten t.o.v. plagen

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Het is plagen als personen aan elkaar gewaagd zijn. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Er is geen winnaar of verliezer. Vaak gaat het om een lolletje. Personen zijn dan ook in staat zichzelf te verdedigen, zijn weerbaar. Personen lopen geen (blijvende) fysieke, mentale of materiële schade op. Het gebeurt bij iedereen.

4.4 Nieuwe vormen van pesten

Als gevolg van technologische ontwikkelingen, is onze samenleving de afgelopen jaren verrijkt met tal van nieuwe producten en diensten. Denk aan de sociale mediasites, mobiele telefoons, etc. Naast de vele voordelen die deze middelen bieden, kleven er voor pesten en pestgedrag vervelende nadelen aan. Deze middelen kunnen door pesters misbruikt worden om hun slachtoffers nog meer lastig te vallen. Het zgn. digitale pesten verschilt in bepaalde opzichten van het "traditionele pesten"; het kan namelijk op afstand, anoniem en non-stop gebeuren.

Het anoniem pesten is daarom veel moeilijker te achterhalen. Opvallend van deze wijze van pesten is dat het taalgebruik veel harder is dan het directe pesten.

Op school mogen de leerlingen geen gebruik maken van de sociale mediasites.

4.5 Pesten, hoe verder?

Om pesten en pestgedrag (preventief) aan te pakken heb je met de volgende personen te maken:

De leraar

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijke voor de aanpak van pesten op school.

Van leerkrachten wordt verwacht dat zij vroegtijdig pestgedrag signaleren en effectief bestrijden. De rol van de leerkracht gaat verder, omdat deze zicht heeft op de andere groepen, namelijk de pester(s) en de zwijgende middengroep.

In de groep wordt regelmatig aandacht besteed aan pesten en pestgedrag.

Mocht hier sprake zijn van pesten en pestgedrag, dan zal de leerkracht het stappenplan in werking stellen. Van leerkrachten wordt verwacht dat zij signalen van ouders serieus nemen. De meerschoolse interne begeleider en/of het team kan/kunnen de leerkracht ondersteunen bij het in kaart brengen van het pestgedrag. Eventueel kunnen er externe instanties bij betrokken worden.

De pester(s)

Alleen maatregelen op klassikaal niveau lossen het probleem niet op. Er zullen op individueel en groepsniveau oplossingen moeten komen. Ook de pester(s), het slachtoffer en

de zwijgende middengroep hebben hulp nodig. Allereerst de hulp aan de pester. Dat de pester als eerste wordt genoemd heeft te maken met het stellen van de juiste prioriteiten. Het is namelijk de pester die het probleem veroorzaakt, niet het slachtoffer. Uit onderzoek blijkt dat pesters fysiek en verbaal vaak sterker zijn dan hun klasgenoten. Ze zien hun slachtoffers als waardeloos, zijn agressief, hebben een gebrek aan zelfbeheersing en een positieve houding t.a.v. geweld.

Verder blijkt dat pesters niet geliefd zijn bij andere leerlingen (hoewel dat soms niet zo lijkt). Ze gebruiken verschillen (uiterlijk, kleding, handicap, presteren etc.) als vals excuus om anderen het leven zuur te maken. In wezen hebben ze zondebokken nodig waarop zij hun frustraties af kunnen reageren. Pesters hebben doorgaans geen idee van wat ze aanrichten en hebben daardoor weinig schuldgevoelens. Het is ijdele hoop om van hen te verwachten dat zij vanzelf wel met het pesten ophouden. Hulp is dus zeer noodzakelijk!

Hulp kan bestaan uit:

- Straffend gesprek
- Probleemoplossend gesprek/ aanreiken van wat wenselijk is
- Rollenspel
- Gesprek met ouders
- Training in sociale vaardigheden

Het gepeste kind

Zoals eerder beschreven staat, is het voor een kind dat gepest wordt vaak moeilijk om te vertellen dat het gepest wordt. Als pestgedrag wordt vastgesteld moeten er maatregelen genomen worden, want ook het slachtoffer heeft hulp nodig.

Het is belangrijk de hulp van ouders, de leerkracht en misschien zelfs van een externe instantie in te schakelen.

De zwijgende middengroep

In woord en daad moet de school steeds het signaal afgeven dat pesten absoluut niet kan en dus overschrijdend gedrag is. Tegen dit gedrag dient eenieder stelling te nemen.

De school werkt aan een klimaat waarbij leerlingen het voor elkaar opnemen in plaats van de pesters hun gang te laten gaan. Leerlingen uit de zwijgende middengroep kunnen en moeten opkomen voor kinderen die gepest worden.

Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het in eerste instantie niet raadzaam om een peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen.

Als er meer vertrouwen ontstaat dan juist wel. Pesters hebben de neiging om zich anders niet betrokken te voelen of het niet op zichzelf te betrekken.

Bij lessen over pesten is het voorbeeldgedrag van de leerkracht van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat:

- Waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar;
- Waar aanvaarding van verschillen wordt aangemoedigd;
- Waar ruzies worden uitgesproken en niet met geweld worden opgelost;
- Waar leerlingen in hun eigenheid worden gerespecteerd;
- Waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd;
- Waar leerkrachten duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

4.6 Stappenplan pesten

Welke stappen zetten wij met betrekking tot pesten?

Stap 1 **Neem het probleem serieus.**

Dit is de belangrijkste eerste stap van het plan. Als kinderen zich niet serieus genomen voelen, zullen zij een volgende keer niet weer komen.

Stap 2 **Voer een gesprek met het gepeste kind.**

De leerkracht moet een serieuze luisterhouding aannemen. Het gedrag van zowel de pester als het slachtoffer moet veranderd worden. De leerkracht probeert samen met beiden tot oplossingen te komen.

Stap 3 **Voer een gesprek met de pester.**

De leerkracht moet proberen de oorzaken boven tafel te krijgen en laat duidelijk merken dat pesten niet geaccepteerd wordt. Deze hulp kan bestaan uit:

- Straffend gesprek
- Probleemoplossend gesprek/ aanreiken van wat wenselijk is
- Rollenspel
- Gesprek met ouders
- Training in sociale vaardigheden

Stap 4 **Voer gesprekken met omstanders (de zwijgende middengroep).**

De leerkracht bespreekt met deze kinderen welke rol zij kunnen vervullen in het geval van pesten.

Stap 5 **Voer gezamenlijk gesprek met de gepeste en de pester.**

Bewust maken wat dit gedrag doet met de ander.

Stap 6 **Ouders op de hoogte stellen.**

Ouders worden altijd (dit kan ook telefonisch) op de hoogte gesteld.

Stap 7 **Maak verslag in ParnasSys van incidenten, de gesprekken en genomen maatregelen.**

Gesprekken, maatregelen en incidenten worden in ParnasSys vastgelegd. Deze geven houvast bij de gesprekken en een eventueel patroon kan beter herkend worden.

Bovendien zorgt dit ook voor een goede overdracht.

Eventuele straffen zouden kunnen zijn:

- Een excuusbrief schrijven naar het slachtoffer.
- Plein van de school (binnen de hekken) opruimen.
- Lokalen vegen, gang opruimen etc. na schooltijd.

Bij herhaaldelijke incidenten volgen nog een aantal stappen

Stap 8 Er worden regelmatig gesprekken met de ouders gevoerd over de voortgang.

De leerkracht bespreekt zowel met de ouders van het gepeste kind als met de ouders van het kind dat pest. Tijdens deze gesprekken wordt het stappenplan en het verdere pestprotocol besproken. Er wordt samen gekeken wat er tegen het probleem gedaan kan worden. Vordering wordt regelmatig met ouders besproken, ouders en leerkracht blijven dus in contact.

Stap 9 Bespreek de kwestie in het team.

Pesten is een schoolbreed probleem, daarom dienen alle betrokkenen op de hoogte te zijn van pestproblemen (leerkrachten, vak- en invalleerkrachten).

Stap 10 Externe hulp

Als bovenstaande het pesten niet kan wegnemen, is er nog de mogelijkheid tot het inschakelen van hulp via de GGD, LENTIS, CEDIN of jeugdhulpverlening.

Stap 11 Bijzondere maatregelen

In alle groepen geldt dat bij fysiek geweld met zichtbaar lichamelijk letsel waaronder verwondingen, rode plekke/striemen en blauwe plekke een straf op maat zal worden gegeven. De directie kan overgaan tot schorsing. Wanneer de geboden hulp bij pestgedrag ontoereikend is gebleken, kan de directie ook besluiten tot schorsing of verwijdering. Waarbij tevens melding moet worden gemaakt naar leerplichtambtenaar en inspecteur van onderwijs.

5. Stappenplan met betrekking tot onacceptabel gedrag

We hebben een stappenplan wanneer de uitgangspunten en regels in dit document op grove wijze of bij herhaling worden gebroken. Deze bestaat uit vier stappen, zoals hieronder weergegeven.

Stap 1 – Gesprek met ouders en eventueel kind

- Een eerste gesprek over een leerling wordt gevoerd door de ouder(s) en de betreffende leerkracht(en). Eventueel vindt een vervolgesprek plaats. In overleg kan worden besloten dat de directeur of IB'er hierbij wordt ingeschakeld.
- Als de ouder rechtstreeks naar de directeur of de IB'er gaat nemen deze slechts een luisterende houding aan en verwijzen in eerste instantie door naar de betreffende leerkracht(en).
- De directeur kan daarna ook zelf contact opnemen met de desbetreffende leerkracht(en) om zo te komen tot een verantwoorde volgende stap. In principe neemt de directeur geen besluiten buiten de leerkrachten om. De leerkracht blijft altijd de eerste 'in lijn' als het gesprekken over leerlingen betreft. Tijdens dit gesprek worden duidelijke afspraken gemaakt.

Stap 2 – Officiële waarschuwing

De tweede stap is een officiële waarschuwing.

Op het moment dat het gedrag na het oudergesprek onvoldoende verbetert, volgt een officiële waarschuwing. Deze officiële waarschuwing geldt voor een periode van een half jaar. Daarna vervalt deze. Indien het incident zeer ernstig is kan bij stap 1 meteen al een officiële waarschuwing gegeven worden.

Deze officiële waarschuwing wordt alleen gegeven door de directeur.

Stap 3 – Schorsing

Schorsing kan werken als signaal naar de ouders en het kind dat de grenzen van het toelaatbare gedrag is bereikt / overschreden. In dit omgangsprotocol heeft u kunnen lezen wat gewenst gedrag is. Een leerling kan voor een beperkte periode worden geschorst (maximaal 5 dagen). Een schorsing gaat altijd in overleg met Béjanne Hobert (Voorzitter College Bestuur). De Inspectie van Onderwijs en de leerplichtambtenaar worden bij schorsing altijd op de hoogte gesteld.

Stap 4 – Verwijderen

In zeer extreme gevallen kan het voorkomen dat het wangedrag doorgaat ondanks eerder getroffen maatregelen.

Verwijderingsgronden kunnen zijn:

- De school kan niet aan de zorgbehoefte voldoen.
- Ernstig wangedrag leerling of ouders.

Voordat tot verwijdering wordt overgegaan is er sprake geweest van een schorsing.

Verwijdering wegens ernstig wangedrag

We kunnen spreken van (ernstig) wangedrag in het geval van (herhaaldelijk) schoolverzuim, forse overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme of seksuele intimidatie. Bij een besluit tot verwijdering vanwege ernstig wangedrag worden de onderstaande punten in acht genomen:

- Er zijn gedragsregels over hoe het bevoegde gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering bereikt is.
- Lichtere maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken).
- De leerling en ouders zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Er is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering geboden is, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.